

SEK
 gabb betü-
 lej. Allást-
 letések díja
 továbbitunk
 si hírek díja

ltöny közép-
 ó, Érzsébet-
 at

lece) fürdőn
 endéglő bér-
 felszereléssel
 Szilágyi Lizi-
 asárhely, Pe-

nyegek-
 an szük-
 rirjon a
 címre:
Emilné
Szövö-
iskola
RE,
 Cioro-
 mely
 ta a leg-
 gyp u
 perzás,
 ncia szö-
 nek, első-
 l gypja
 fonalak,
 rek, szö-
 legelő-
 szarzési
 léki ren-
 ánvettel
 ponto-
 st-nek.

zott

Fiai
rosok
 RIA 15.
 fon 6-49.

derek

ponyvák

önyv

tában :

nak :
 ja (1927)
 tanulmányok
 regény
 ga, regény
 a szocializ-

gény

férfi, regény

afizikája

riptom ut-

portókölt-

grendelhető

rosztályában

Kolozsvári

ban vehetik

n-rendelésre

kerkes kötség, kiadó-
 hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
 Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
 Szerk. és kiadóhivatal
 9-77

Is. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
 szvaron és vidéken 5 lej
 Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
 Egész évre — — 1150
 Félévre — — — 600
 Negyedévre — — 320
 Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40.—
 Egyes szám — — 3.—

1927 április 30 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 96 szám

5687 Niszán 28

Királyi udvari

szállítók.

**Brilliansok, arany, valódi
 ezüst és kinaezüst aru**

a legfinomabb minőség, dus válasz ékban

Fenyő & Braunfeld

ókszerüzletében kaphatók.

Cluj, P. Unirii 15. Tel. int. 6-43.

A május 15-iki találkozó

A kisantant fennállása óta a május 15-ikén Prágában megtartandó konferencia lesz az első, amely a kisantant belső és külső válságának ügyét akarva, nem akarva szóvá kell, hogy tegye. Az is bizonyos, hogy kisantant-konferencia ilyen végsőkig feszült külpolitikai atmoszférában még nem zajlott le. S ha a konferencia még sem fog kimondottan a kisantant felbomlásával végződni, ezt majd kizárólag diplomáciai sikernek lehet csak elkönyvelni, morális színezetű, de belső lényeg nélküli eseménynek, amely mögött a divergens akaratok, a stabilitást kereső nyugtalanságok tovább fognak kísérteni.

A kisantant mobilis helyzetére talán a tényeknél is érdekesebb világot vet Benes csehszlovák külügyminiszternek legutóbbi nyilatkozata, amelyet titkos expozéának neveztek el s amelynek minden sora azt dokumentálja, hogy a fennhirdetett kisantant-egység csakis a külügyminiszteri nyilatkozatokban van meg, a valóságban alig van reális alapja. Vegyük csak analízis alá ezt az egységet s ezen analízis fényénél minden érvenél tisztábban látjuk majd az egymásnak homlokegyenest ellentmondó tényeket.

A kisantant három alkotó államának: Romániának, Csehszlovákiának és Jugoszláviának nemcsak belpolitikai, hanem főleg külpolitikai vonatkozásban teljesen ellentétesek az orientációi, annyira, hogy még elképzelni is lehetetlen, hogy épen külpolitikai tekintetben egységes platformra tudnának jutni. Jugoszlávia, amely legelkeseredettebb ellenfelét Olaszországban látja, nehezen egyeztetheti össze külpolitikai érdekeit Romániával, amely legutóbb teljesen olasz orientációt vett fel s így és ezen keresztül bizonyos mértékig eltávolodott a kisantantot létrehívó francia érdekszférától, amely szintén féltékenyen tekint az olasz balkáni törekvésekre s Románia helyett Jugoszláviát választotta ki a kelet-európai francia politika érdekeinek örökül.

Csehszlovákia már természetes hajlandóságánál fogva is inkább keresi a jugoszláv és általában a szláv barátságot és Benes említett expozéjában már nyíltan emeli fel szavát a túlságos olasz befolyás ellen, hangsúlyozva, hogy Csehszlovákiának komolyan kell gondolnia Szovjetország elismerésére, amelynek mai kormányzata megszilárdult és egyáltalán nem igazolja az orosz ellenforradalmárok vérmes reményeit, amelyek a szovjet közeli bukására vonatkoznak. Benesnek ez a külpolitikai álláspontja pedig a legkisebb mértékben sem fedti a román külpolitika érdekeit, amelyek természetesen szovjetellenesek, mert hiszen Oroszország máig sem volt hajlandó Beszarábiára vonatkozó igényeit feladni, annak ellenére, hogy legutóbb Olaszország is ratifikálta a Beszarábiára vonatkozó egyezményt.

Külön feltűnést kelt Benes beszédének az a passzusa, amely a Magyarországgal való kibékülést hangsúlyozza ki, holott eddig a kisantant államai közül épen Csehszlovákia volt az, amelyik a legmagyarellenesebb magatartást tanúsította. Igaz, hogy talán a magyar kérdés az egyetlen, amelyben a kisantant államai legkönnyebben megtalálnák a közös platformot, mert hiszen Magyarország ma már korántsem az a mumus, amelynek hat éven keresztül nézték.

Benes úgy érzi, hogy Csehszlovákia külpolitikai sulya az utóbbi években erősen megcsökkent s ezt külpolitikai izoláltságának köszönheti.

Ebből az izoláltságból a jelek szerint csakis úgy tud menekülni, ha természetes szövetségeket keres és feladja azokat az érdekeket, amelyek immár elavultak s csak mint lényegüket veszített keretek állanak fenn számára. Ez a lényegét veszített keret: a kisantant. A való-

ság pedig az, hogy természetes barátait Csehszlovákia Oroszországban és Jugoszláviában belső német tömegein keresztül pedig esetleg Németországban találhatja fel. Ezek az orientálódások pedig semmiesetre sem mélyítik el külpolitikai vonatkozásait Romániával, amely míg egyfelől bekapcsolódott az olasz érdekszférába, másfelől a legélesebb ellentétben áll az orosz orientációval.

Még sulyosabbá fog komplikálódni a kisantant helyzete akkor, ha Jugoszlávia is bekapcsolódik az orosz érdekszférába s ezzel alig leplezhető ellentétbe kerül Romániával, immár nemcsak az olasz orientáció miatt.

A május 15-ikén összeülő kisantant-konferencia ilyen sulyos ellentmondások atmoszférájában ül össze s ha ennek ellenére ez a konferencia még sem fog a teljes felbomlás jegyében végződni, úgy ez csak az államférfiak elasztikus gondolkodásának lesz betudható, a multtal való szakítás félelmének, nem pedig a tényeknek.

Ujra a kormány átszervezéséről írnak a bukaresti lapok

Anibal Teodorescu mégis igazságügyminiszter lesz

(Bucuresti-Bukarest, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Averescu kormány átalakításának kérdése körülbelül egyidős annak megalakításával. Csak egy éve annak, hogy minden héten újabb és újabb kombináció merült fel a miniszteri tárcák kicserélését illetően. Hétről hétre újabb jelentések érkeznek Bukarestből, melyek szerint Averescu tábornok nagy átszervezéseket készít kormányában eszközölni. Az átszervezések azonban minduntalan elmaradtak, csupán Berlescu miniszternek a kormányba való belépése hozott némi változást az Averescu kormány eredeti strukturájában.

Most a „Cuvantul“ értesítése szerint sor kerül egy régi averescanus miniszterjelölt: Anibal Teodorescunak a kormányba való belépésére. Anibal Teodorescu, aki jelenleg Bukarest főpolgármesterei

méltóságát tölti be, a lap értesítése szerint még e hét folyamán átveszi az igazságügyi tárca irányítását. Cudalbu jelenlegi igazságügyi miniszter kerül a kereskedelmi és iparügyi minisztérium élére, Berlescu miniszter viszont Trancu-Jasi munkaügyi miniszter tárcáját veszi át. Trancu-Jasi pedig Averescu tábornokkal folytatott megbeszélés értelmében lemond tisztéről és a főváros főpolgármesterei székét fogja elfoglalni.

Ez volna a változás, amely közelebből biztosan megtörténik Averescu tábornok kormányában. A nagy császármetszésre azonban, amely már hónapok óta esedékes, — bukaresti lapok szerint csak akkor kerülhet sor, ha majd Averescu tábornok azt szükségesnek fogja találni.

Csak az amszterdami internacionáléhoz tartozó szakszervezeteknek engedte meg a kormány május elsejének megünneplését

(Cluj-Kolozsvár, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány elrendelte, hogy május elsejének megünneplését csupán az amszterdami internacionáléhoz tartozó szervezeteknek engedhetik meg, azonban utcai tüntetések nélkül. Az ugynevezett egységes szindikátusoknak nem adták meg a négyülési engedélyt sem, tekintettel Trancu-Jasi munkaügyi miniszternek a mult héten az ügyészséghez intézett átiratára, amelyben felosztatásukat kéri, az állam rendjére veszedelmes működésük miatt.

— Az Amszterdamhoz tartozó kolozsvári szocialista munkásság a világ valamennyi szocialista pártjának nemzetközi szövetsége által kibocsátott kiáltvány jegyében ünnepli meg május elsejét. A helyi szakszervezetek és szocialista párt elnökei délelőtt 9 órai kezdettel négyülést tartanak az Építőmunkás-Otthon nagytermében, ahol tiltakoznak az imperializmus versengő fegyverkezésének minden formája, a terrorisztikus kormányzás rendszere és a gyarmati kizsákmányolás ellen s követelik érvényre juttatni a munkásosztály békepolitikáját, a politikai szabadság és demokrácia helyreállítását, a nyolcórás munkanap törvénybe iktatását, a munkanélküliség elleni biztosítást, stb. A négyülésen a román- és magyarnyelvű előadók

mellett a „Gutenberg“ és „Építőmunkás“ dalárdák szerepelnek. Négyülés után a munkásság a Hója-erdőbe vonul ki, ahol erdei mulatságot rendeznek. Kedvezőtlen idő esetén pedig az Építőmunkás-Otthon nagytermében délután 4 órai kezdettel matiné lesz, utána tánc.

Páris, április 29. Az utóbbi idők kommunista kilengései, különösen a kommunista kémkedés fölfedezésének hatása alatt a francia kormány energikus lépésekre határozta el magát a május elsejére tervezett kommunista tüntetésekkel szemben. Sarraut belügyminiszter a megyék prefektusaihoz körlevelet intézett, mely felszólítja őket, hogy minden hadseregellenes tüntetést, amelyre esetleg a május elseji tüntetők ragadtatnák magukat, szigorúan fojtsanak el. Minden izgató falragaszt és nyomtatványt azonnal el kell kobozni és az ellenállókat azonnal letartóztatni. Párisban szintén rendezet jelent meg, melyben a nyílt utcai tüntetéseket és felvonulásokat megengedik, de csak abban az esetben, ha a rendezőség a rend fentartásáért felelősséget vállal.

* Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Alt. Biztosító Rt.-nél. Képviselőt az ország minden helyiségében.

ZSIDÓ NÉPÉLET

Chaszid jubileum Erec Jiszráélben

Százötven esztendeje, hogy a chaszid elemek Kelet-Európa felől Erec Jiszráélbe vándoroltak. Rabbi Abraham Kalisker és rabbi Izrael Poltzker vezetésével, a nagy messeritzi maggid tanítványai élén háromszáz chaszid jött a Szentföldre, azonban nem ők voltak az uttorok, mert már 5507-ben rabbi Gerson Kitterer, a Baal Sém sógora is Erec Jiszráélbe vándorolt és Chebronban telepedett meg. A chaszid jisu-vot azonban az a háromszáz chaszid alapította meg, aki Kaliskerék vezetésével jött.

Azonban Erec Jiszráél a chaszidizmust nagyon régóta ismeri. A kabbala, a chaszidizmus ősanja ősidőktől fogva gyökeret igyekezett verni a zsidóság földjében. Szaffed körül történtek e tekintetben az első próbálkozások és pedig a tizenhatodik században, a kabbala hanyorában. Itt alakult a két különös egyesület „Chozrim bit'suva“ és „Szukkat Salom“ szövetei alapon. A szövetezeket tagjai nemcsak materiális tekintetben, hanem szellemi vonatkozásban is vagyonszövetségben éltek. Jellemző erre az egyesületek alapszabályainak egyik passzusa, amely így szól: „A chavérok nemcsak a jó cselekedetekben (micvot) osztozkodnak, hanem a bűnök vezeklésében is“.

Reggelenként a kabbalisták fölkeresték a Szaffed körüli szent sírokat, ahol kölcsönösen kicserélték egymással az elmúlt nap jó cselekedeteit, hibáit és bűneit. Együtt örültek a jó cselekedeteknek és együtt imádkoztak bűnbocsánatért az ekövetett bűnök miatt.

5517-ben Jeruzsálemben is volt hasonló chaszid-közület, amelyet rabbi Chaim ben Atar és rabbi Jakob Allensy alapítottak. Tizenkét kabbalistából állott ez a testület, akiknek alapítólevele kezdődik: „A tizenkét alólirott a tizenkét szentörzsnek megfelelően kapcsolódjanak egybe egymással szellemi és fizikai szeretetben. A testek függetlenek egymástól, de a lelkek egyesüljenek és tizenkét lelkünk egy lelket alkot. Ha közülünk valakinek fájdalma lesz, mi mindannyian megérezzük azt, mert egyetlen lélek lakozik mindnyájunkban. Es ha valaki — ments isten — bűnt követne el közülünk, mindnyájunknak vezekelnünk kell.“ Amikor Palesztina zsidói a bevándorolt chaszidoktól megkérdezték, miért táncolnak körbe, Baal Sem után, így feleltek:

— Azért, mert a körben mindnyájan egyenlők vagyunk, itt nincs kezdet és vég, főleg pedig nincs senki előtt és senki nem marad hátra.

Ez a nemes egyenlőség, amely a chaszidok táncában kifejezésre jut, a társaságban is megtalálta a maga szimbólumát. Mindegyik a végtelenség nagy láncának egy-egy szeme, nincs elsősorban és második, csak egy Legmagasabb van és a többiek egyenlően alacsonyok. Mint az emberi test részei, úgy az emberek is a társadalomban különböző funkciók teljesítői. Am isten előtt a tagok egyenlők és a testre nézve egyformán nélkülözhetetlenek és fontosak. A chaszidok pedig érezték, hogy az élettánc csak Erec Jiszráélben tud igazán érvényesülni.

Az első Erec Jiszráélbe került chaszidok között volt rabbi Gerson Hittiwér, aki előbb Hebronban telepedett meg, de innen hatévi tartózkodás után eljutott Jeruzsálembe. Itt az askenázi hitközség vezetőjéül választották. Akkor még kevés lengyelországi zsidó volt Jeruzsálemben. Néhány évvel később jöttek a Szentföldre: rabbi Nachmann Horodenkez, rabbi Nachman Mendel Przemyslból, a híres messeritzi rebbe barátja. A nagy beözönlés a chaszidoknak 5537 Adar havában kezdődött. Mint említettük Szaffedbe, de ezenfelül Hebronban, Tibériásban, Jaffában és Jeruzsálemben is voltak chaszidtelepek. A galutot egyre elhagy-

ják a caddisok és szivárognak be Erec Jiszráélbe. Imaházakat, tanházakat létesítenek, míg végül felbukkant a Choweve Cion gondolat és nyomában a modern cionista mozgalom.

A drohobici rebbe volt az első, aki nyíltan csatlakozott a mozgalomhoz. Megszervezett egy cionista chaszid organizációt, azután családjával átjött Erec Jiszráélbe. Egy évvel később a jablonai és a kosinici rebbe Varsóban egy chaszidársulatot létesített, amely „Nachlat Ja-

kob“ és „Avodet Jiszráél“ nevű émekebeli telepeket létesítettek Keren Kajemet Lójiszráél földjén.

Ma már látjuk a csodát: chaszidok földmunkát végeznek, talmudisták pedig építenek és mezei és ipari foglalkozást űznek. Százötven éve, hogy bejötték Erec Jiszráélbe imádkozni és ime a munka áhitatát árasztják mindenütt, ahol az új zsidó élet kisarjad.

Menasche Unger

Indiában tovább pusztít a kolera

Napok alatti egész családok pusztulnak ki. Anglia nagyarányú óvintézkedéseket léptet életbe

London, április 29. Kalkuttából érkezett jelentések szerint, Bengáliában már három hónap óta dühög a kolerajárvány. A hatóságok azonban az angol egészségügyi hivatalba nem küldtek olyan jelentést, amely feltárta volna teljes valójában a helyzetet.

Eddig a kolerajárvány hivatalos megállapítás szerint, tizenöt ezer embert követelt áldozatul. Indiában, de Angliában is óriási az izgalom a járvány miatt. Az összes Indiából érkező hajókat vesztégház alá veszik és az árukat a kikötőkben fertőtlenítik. A „Daily Mirror“ kalkuttai tudósítója részletes tudósítást közöl az epidémiáról. A legtöbb megbetegedés a szegénysorsnak városnegyedében fordult elő. Megtörtént, hogy egész családokat napok alatt pusztított el a járvány. Munkások, akik hetenként egyszer jönnek haza családjukhoz, a lakásban hozzátartozóik közül egy lelket sem találtak, mert

mindnyájukat elvitte a borzalmas járvány.

A hatóságok erélyes rendszabályokat léptettek életbe. Hirdetésekből hívták föl a lakosságot, hogy csak forrált vizet igyanak, gyakori tisztálkodásokat végezzenek és tartózkodjanak a nyers gyümölcs élvezetétől. Mindez azonban a kolerajárványt nem gátolja borzasztó terjedésében. Azt hiszik, hogy a kolera negyvenötvenezer ember életét fogja kioltani.

Az angol kikötői hatóságok a legalaposabb vizsgálat alá veszik az Indiából befutó hajókat. Rendkívüli intézkedéseket léptettek életbe a hajókkal szemben, amelyeket nem engednek be a kikötőkbe és kirakodás után nyomban különböző méregtartalmú fertőtlenítőanyagokkal kifüstölnek. Az angol egészségügyi hivatal több orvosból és ápolószemélyzetből álló expedíciót küldött a veszélyeztetett indiai városokba.

Tízmillió font sterling kölcsönt ajánlanak a németek a román járadékok lebélyegzése ellenében

Az angol pénzpiac is támogatja a berlini bankok ezirányú törekvését. A 200 millió márkakölcsön teljesen független a járadékok ügyétől

(Cluj-Kolozsvár, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben ismét ellentmondó hírek kerültek forgalomba a román-német kölcsöntárgyalásokról. Egyes verziók szerint a tárgyalások majdnem megihusultnak tekinthetők, a berlini „Börsen Kurir“ viszont azt írja, hogy a tárgyalások hivatalos stádiumba jutottak, miután az előzetes megbeszélések eredményeként jegyzőkönyvben fixálták a német bankok ajánlatát és a Románia részéről tárgyaló pénzügyes ellenvetéseit. Az eddigi megbeszélések kizárólag a kölcsön technikai és pénzügyi feltételeire szorítottak, míg a küszöbön álló hivatalos tárgyalások a kölcsön politikai vonatkozásait van hivatva tisztázni, amelyek a normális gazdasági kapcsolatoknak eddig utját állították. A politikai jellegű tárgyalások lefolytatására Lepadatu volt pénzügyminiszter kapott teljes felhatalmazást. A berlini tárgyalásokra vonatkozó utasításokat maga Manolescu pénzügyi államtitkár adta át Bécsben a volt pénzügyminiszternek. Manolescu államtitkár vasárnap érkezik vissza a fővárosba.

Ami a „Börsen Kurir“ azon híre illeti, hogy a német kormány a kölcsönrel kapcsolatban felvetette volna a le nem bélyegzett román járadékpapírok ügyét, ez csak konfúzió lehet. A német kormány valóban azon az állásponton van, hogy a Németországban lévő kötvényeket Romániában be kell váltania, illetve lebélyegeznie, mert a kötvények be nem váltását, vagy értéktelenségét a versaillesi békeszerződésbe ütköző cselekedetnek minősítik. A békeszerződés tudvalevőleg csak a román területen lévő német vagyontok likvidálását engedi meg, de nem a Németországban lévő romániai vonatkozású vagyontokét. Románia azonban ezt a kérdést elintézték tekintni és kategorikusan kijelentette, hogy ennek a kérdésnek a felvetése már előre kizárja bármilyen megállapodásra vonatkozó tárgyalás lehetőségét.

A le nem bélyegzett németországi román kötvények ügyét egészen más kérdéssel kapcsolatban vetették fel. Tudvalevő ugyanis, hogy a román járadékot, amelynek névértéke mintegy 200 millió aranyárka, állandóan jegyzik a berlini tőzsdén, még pedig magasabb árfolyamon, mint a Romániában lévő papirokat. Több német bank, köztük a Disconto Gesellschaft, amely az összes román kölcsönököt plasszizozta, felelősséget érez a német kötvényjegyzőkkel szemben és szeretnének valahogyan rendezni ezt a részükre eléggé súlyos kérdést. A német kormány a már ismertetett okokból jogilag nem támogathatja a berlini bankok törekvését, amely most olyan megoldási lehetőséget keres, hogy Románia mégis leüljön tárgyalni a le nem bélyegzett, tehát el nem ismert járadékkötvényekről. Ebben az ügyben járt Poggi gróf is Bukarestben.

Ugyanezzel a kérdéssel van kapcsolatban a német bankesportnak az a másik kölcsönajánlata, amelyet a 200 millió márkától függetlenül volnának hajlandók folyósítani. Ez a második kölcsön 10 millió angol font összegű volna és a berlini és londoni piacon kerülne aláírásra. Ezt az ajánlatot csak az teszi feltétlenné, hogy a nagy angol bankok is támogatják, köztük a Schroeder & Co., amely már a háború előtt is részt vett román kölcsönök emissziójában és amellyel ebből kifolyólag konfliktusa is támadt a kormánynak. Most ezek a bankok is ajánlatosnak tartanák, ha Románia rendezné a lebélyegzetlen járadékkötvények kérdését és ne hárítaná a német kormányra a német kötvénytulajdonosok kártalanítását.

A sékelért dolgozik Niszan és Ijjar hónapjaiban minden cionista.

Cluj (Kolozsvár) legrégebbi confection-áruházába

megérkeztek a legújabb

női modell-kabátok

Selyem köpenyek..... 3500 lejtől
Couvertot, Ripsz és Berberi szöveteiből 3000 lejtől
Angol szöveteiből női kabátok .. 1500 lejtől

a főpostával szemben (volt Wesselyányi-utca)

25 sz.

kizárólag a DIAMANTSTEIN cégnél kapnatók.

Külön méret-osztály. Férfi öltönyök, Fregoli kabátok, felöltők nagy választék és legolcsóbb bevásárlási forrás

Tisztviselőknék nagy árkedvezmény

A sz „Gedővár

Akik a romantikát csak az életet becsülik le, az mellett, természetben, és az erőfeszítésekben a legreménytelibb. Már Wilde élet utánozza a művész életet. Ezt a paradoxont a valóság, melynek épület, mint a terméskő. meben szürkellik.

Ki ne emlékezne Kádárjára, — a „Gedővár“ dalolva benne, hogy Gedővár minden vagyonát feleségét tette fel, akik füléki vár grófja. Az időközbeni milióban nem párvadtat viv a füléki — s a párbajban elesik

A modern „Gedővár“ ezáltal egy szolnoki asszony akinek férje szintén kárkor a tétet elvesztette, mesterségesen előidézett ránya kényére engedte át

A költői elképzelés durvább miliójébe áttér megkopott, realiztikus nyeg azonban a régi mar mert a szenvedélyek lényegük nem változik, formái változnak meg.

A szolnoki eset nélkül mert polgári milióban járdalmi, állami és morális amelyek nem kedveznek a szolnoki asszony. A feudális kiélési lehetőségeit a modern erkölcsrendszertől elválasztó mutatók gátjai közé szorítva a „bűnt“ könnyen ellenőrizhető és laposították elhatelt Gedővár asszony volt, mert ő a huszadik század őntudata van s a romantika tragikumot látta meg, Nem kardhoz nyult tehát lására, hanem a rendőrséget bevezette a nyomozást

A felháborodás, amely a szolnoki társadalomban tettenek szól — ő, ez is annak a mentalitásnak, akárcz Gedővár urának, a idejű korában.

Bizonyos, hogy az életértelemben vett erkölcsi örség és a közvélemény gyaloglatos férfi iránt, akárcz az asszonyt, annak a timitás, minden további nélkül

A modern gondolkodás rális, hogy úgy mondjam kívül egy, még ennél is esettel kapcsolatban, nem mentalitást, mely a közélet ként még mindig kisért a nő magántulajdonnak lehet kártyázni. Ha nő vitalitás, ez ellen a barbár fel elsősrban. Ha bírónak megortlása érdekében asszony férjét, akár öt év többre is. Hasonlóképpen, nem emberi, férfui kvallatba, hanem elegendőnek kártyát és a szerencse fog a leggyalozatosabb erőszak kicsit arra is rávilágít, h hitelt jogok hogyan és h

A „romantikus“ hajlam tehát korunkban sem vált első tartalma nem változik a megítélésben és a konka

A „Gedővár“ asszony a középkor nézőpontján k ma költője, a ma szemépen rajzolná meg: — fogná meg, hanem a rend

A szolnoki „Gedővár asszonya“

Akik a romantikát csufolni szeretik, rendszerint az életet becsülik le, amely szürke mindennapjai mellett, természetben, eseményekben, borzalmakban és erőfeszítésekben a legromantikusabb dolgokat teremti meg. Már Wilde Oszkár mondotta, hogy az élet utánozza a művészetet és nem a művészet az életet. Ezt a paradoxont most a valóság igazolta, — a valóság, melynek épügy tartozéka a költői képzelet, mint a terméskő, mely a bazaltszikkák tömbjében szürküllik.

Ki ne emlékezne Kiss József híres-szép balladájára, — a „Gedővár asszonyára“? Az van eldőlve benne, hogy Gedővár ura egy boros éjszakán, miután minden vagyonát elköcskázta, az utolsó tétre feleségét tette fel, akit azután el is nyert tőle a füleki var grófja. Az elkártyázott asszony, — a közműveltség miliónban nem is képzelhető másképp — párvadalt viv a füleki gróftal, persze áruhában — s a párbajban elesik.

A modern „Gedővár asszonya“ szomorú sorsát ezuttal egy szolnoki asszonnyal játszotta el az élet, akinek férje szintén kártyára tette feleségét s mikor a tétet elvesztette, — felhasználva az asszony mesterségesen előidézett illuminált állapotát — barátja kényére engedte át feleségét.

A költői elképzelés romantícizmusa a jelenkor durvább miliójéba áttranszponálva, természetesen megkopott, realiztikus aláfestést kapott, — a lényeg azonban a régi maradt, annak kellett maradnia, mert a szenvedélyek örökkévalóak, tartalmuk és lényegük nem változik, csupán megnyilatkozásaik formái változnak meg.

A szolnoki eset nélkülözi a költői pointirozást, mert polgári milióban játszódott le és olyan társadalmi, állami és morális konstellációk között, amelyek nem kedveznek többé a *formák* romantícizmusának. A feudális kor szenvedélyeinek szabad kiélési lehetőségeit a modern közigazgatási és köz-erkölcsrendészeti apparátusok a tettetés és a képmutatás gátjai közé szorították és amellet, hogy a „bűnt“ könnyen ellenőrizhetővé tették, egyszerűsítették el is laposították. A szolnoki asszony nem élhetett Gedővár asszonyának romantikus gesztusával, mert ő a huszadik század asszonya, akinek női öntudata van s a romantikus szenvedély alján nem a tragikumot látta meg, hanem a bűn alantosságát. Nem kardhoz nyult tehát a gyalázat megbosszulására, hanem a rendőrséghez fordult, aki azonnal bevezette a nyomozást a közben eltűnt férj után.

A felháborodás, amely az eset nyomán támadt, a szolnoki társadalomban, valószínűleg kizárólag a tettek szélén — ő, ez is megérdemli — és nem annak a mentalitásnak, amelyből megszülethetett akár Gedővár urának, akár a szolnoki férj jelenidejű korában.

Bizonyos, hogy az erköletelenség, a köznapiságban vett erköletelenség az, amely a rendőrség és a közvélemény felháborodását kiváltotta a gyalázatos férfi iránt, aki barátja kezére játszotta át az asszonyt, annak akarata ellenére. Az illegitimitás, minden további indokolás nélkül.

A modern gondolkodású ember azonban a generális, hogy úgy mondjam *primár* gyalázatoságon kívül egy, még ennél is súlyosabbat vesz észre az esettel kapcsolatban, nevezetesen azt a bizonyos mentalitást, mely a középkor és ókor csökevényeként még mindig kísért és a nőt, a feleségül vett nőt *magántulajdonnak* tekinti, akit akár el is lehet kártyázni. Ha nő volnék, ez ellen a mentalitás, ez ellen a barbár gondolatvilág ellen lázadnék fel elsősrban. Ha bíró volnék, ennek a mentalitásnak megtorlása érdekében itélném el a szolnoki asszony férjét, akár ötévi fegyházra, vagy még többre is. Hasonlóképpen, sőt még szigorúbban ítélnék a barát felett, aki egy asszony bírásaért, nem emberi, férfiu kvalitásait és értékét vette latba, hanem elegendőnek tartotta megszerzéséhez a kártyát és a szerencse forgandóságát, amely ezuttal a leggyalázatosabb erőszak *joggá* formálása és egy kicsit arra is rávilágít, hogy a paragrafusokba enyhített jogok hogyan és honnan eredtek.

A „romantikus“ hajlamok, a romantika lényege tehát korunkban sem változott, mert a szenvedélyek tartalma nem változott meg. A változás csak a megítélésben és a konklúziókban van.

A „Gedővár asszonya“ romantícizmusát a költő a középkor nézőpontján keresztül vetítette eléánk, a ma költője, a ma szemzőgőn át egészen másképpen rajzolná meg: — nem az eset rendkívülisége fogná meg, hanem a rendkívüliség ok-forrása, az az

atavisztikus lázadás a modern felfogás ellen, mely a nőt nem akarja többé ártucikknek tekinteni, hanem testiekben és lelkiekben a szabad önrendelkezés jogaival ruhazza fel.

A belső etikai lényegen kívül, a mindennapi értelemben vett erköletelenségen felül és talán hangsúlyozottan ezért: a *nő szabad önrendelkezési joga* ellen elkövetett gyalázatos merénylet a szolnoki eset. Mindkét tette, úgy a férj, mint barátja e külön gyalázatoság nevében is megérdemli, hogy súlyosan megbüntettessék.

Ennyi elégtételt feltétlenül kell szolgáltatni „felvilágosult“ századunkban a szolnoki „Gedővár asszonya“-nak, akinek költője az aranyhajú Gedő Simonné vérével mosta le asszonyi gyalázatát. Ez az elégtétel, — a *férfi bűnhődése* dokumentálja a különbséget a középkor romantikája és a jelen romantikus igazságérzése között. Mert csak az a romantika gyalázatos, mely az élet legszentebb romantikáját, a vágyak, akaratok, a szerelem önrendelkezésének jogát, boldogságkereső szabadságát tiporja a gyalázatba! *Salamon László*

Fényes nappal kiraboltak egy pozsonyi ékszerüzletet

(Pozsony, április 29. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) Páratlan vakmerőséggel elkövetett ékszerablás történt tegnap fényes nappal a forgalmas kora délutáni órákban Pozsonyban. Eddig még ismeretlen tettes, délután egy és három óra között, mialatt az üzlet zárva volt, behatolt *Boher* Sámuel pozsonyi ékszerész üzletébe és cirka százezer korona értékű ékszert és érték-tárgyat rabolt el onnan. A betörő — mint megállapítást nyert — álkulcs segítségével kinyitotta az üzlethelyiségbe vezető kettős hátsó ajtót és kifosztotta az ékszerüzletet, anélkül,

hogy munkájában bárki is megzavarta volna. Összeszedte a kirakat legértékesebb drágaságait és a faliszekrényben elhelyezett ékszereket és zsákmányával észrevétlenül távozott.

A pozsonyi rendőrség a legnagyobb apparátussal fogott hozzá a nyomozáshoz. A károsult ékszerész 5000 korona jutalmat tűzött ki a kézrekerítőnek. A pozsonyi rendőrség telefonon közölte a kassai rendőrigazgatósággal a betörést és megküldötték az ellopott ékszerek pontos leírását.

Kerenszkyt újból megpofozták

Egy volt cári liszt inzul ália egy banketten

Chicago, április 29. Kerenszky Sándort, az első orosz forradalom miniszterelnökét, akit tudvalevőleg amerikai turnéján egy izben az a kellemetlenség ért, hogy egy hölgy fölpofozta, most újból inzultálták. Chicagóban Kerenszky hívei bankettet rendeztek és vezérüket az asztal-főre ültették. A harmadik fogás után a társaság borozni és tósztozni kezdett, amikor az asztal mellől fölállott egy férfi és odalépett Kerenszky elé. Mindenki azt hitte, hogy felköszönteni akarja az ünnepelet. Az idegen azonban markát ökölbe szorította és Kerenszky

arcába csapott.

„Ezzel egy cári katonatiszt üdvözlí önt a többiek nevében.“

Az inzultus után nagy tumultus keletkezett, mert a pofozó cári tisztnek több barátja is a teremben volt. Maga Kerenszky is fölgűrte a kabátja ujját és így avatkozott bele a személye körül folyó közelharcba.

Félóra hosszat tartó küzdelem után végre sikerült a Kerenszky-ellenfeleket kitzszkolni a teremből.

Ma dönt a kolozsvári tanács a villany és vízdíjak felemeléséről

(Cluj-Kolozsvár, április 29. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) Szombat délelött 9 órakor második közgyűlésre ül össze Kolozsvár város képviselő-testülete. A közgyűlés programján mindenekelőtt a város villannyal való ellátásának problémája szerepel, melynek megoldására az Erdélyi Szénbánya Rt. tett igen előnyös ajánlatot. Jeleztük volt, hogy az első közgyűlésen a tanács első olvasásban elfogadta a Szénbánya Rt. ajánlatát. Valószínűnek látszik, hogy a tanács második olvasásban is elfogadja az ajánlatot, amely valóban alkalmasnak látszik arra, hogy a villanyüzemiárat Kolozsvár életéből egyszersmindenkorra kiküszöbölje és ne csak a világítás szükségleteit biztosítsa, de megfelelő hőerő tartalék megteremtésével Kolozsvár ipari fejlődését is elősegítse.

A közgyűlés tárgysorozatán második pontként a villany- és vízdíjak felemelése szerepel. Ennél a pontnál ismételtlen heves összetűzések várhatók a kormánypárti és ellenzéki tanácsosok között. Ez utóbbiak ugyanis értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy minden erejük latbavetésével fognak küzdeni a villany- és vízdíjak felemelése ellen, mert az ilyképen Kolozsvárra háruló teheröblet csödbe vinné a város amugyis leszegényedett lakosságát. Az áremelések kérdését egyébként a belügyminisztérium utasítására tüzte ismét napirendre a városi tanács. A belügyminisztérium ugyanis a közigazgatási törvény 204-ik paragrafusára való hivatkozással az emelés részletes megvitatását

és alapos megindokolását kérte a tanácstól. A belügyminisztérium nem utasította vissza a költségvetést, de nem is approbálta.

Értesülésünk szerint az ellenzéki tanácsosok ismételtlen kért fogják, hogy a probléma megvitatására bizottságot delegáljon a közgyűlés a tanács tagjai közül. Osvada polgármester viszont a néppárt kolozsvári tagozatának kongresszusán az árak felemelésének szükségességét hangoztatta. A kérdés tehát előreláthatólag ismét éles vitát fog provokálni. Bizonyos azonban, hogy a vesztes ebben a kérdésben egyedül Kolozsvár lakossága lehet.

Zongoraoccasio

Előnyös nagybani kötésem folytán az összes világmárkás zongorákat engros árban árusítom, Kötő új pianinok 26000 lejért. Uj keresztthuros rövid zongorák már 45000 lejért kaphatók

STERNBERG

zongoraáruház, Oradea, Reg. Ferd. 14. Fiókiizlet: Budapest.

Venus

illatszertár csödtömeggé kiárusítása megkezdődött
Str. Iorga (Jókai-utca New-York mellett)

Eladási idő d. e. 9—1-ig, d. u. 4—7-ig. Kölnivizek 8 lei. Fogkefék 8 lei. Puderek 8 lei. Csak rövid ideig.

L. Pirandello:

Hat szerep heres egy szerzőt

1.

Ez az a darab tehát, amelyik tíz évvel ezelőtt bedobta szerzője nevét a világirodalomba... A darab akkori sikere s azóta való állandó élete a világ színpadain nem véletlen... A kettősálaru, ironikus és tragikus szemléletű Pirandello mondanivalói abban az időben lettek aktuálisak Európaszerte. Akkor derült ki, hogy az ember szellemi alkotásai között és a valóság között ellenmondás van. Az irodalom nem arról beszél, amiről szó van. Kitalál, erőszakol és hazug. Nem beszél rólunk. A színpadi drámának semmi köze hozzánk. A színpad és a költés emberek és emberi sorsokat talál ki s azokat bizonyos konvenciók és szemléletek alapján állítja be és oldja meg. Vagy egy öröklött hamis szemléletünk a jellemről, a sorsról, a drámáról s ezekről azt mondjuk, hogy ábrázolataikon keresztül villog föl az élet értelme, tükrö. Megoldásairól az állítjuk: — ez a kibékítő!... holott, a valóság más és főleg más a valóság költői értelme. Pirandello tegnap bemutatott drámája — szinte bölcseleti kitéréssekkel — erről a szakadékról beszél. Ezért azután a Hat szerep bár színpadi mű lényegében egy új költészettan elveit tartalmazza, — szemléletben, egy igazi értelemben dramatizált ars poetica. A Hat szerep a költészet és valóság aristotelesi vénségű ellentét párijaira épít egy új elfogadható megoldást... előttünk a színpadon...

Mérész és ötletes azok számára, akik szeretik a filozofémákat... Különbö: — főleg azok előtt, akik egy drámai akció, közvetlen, reflexiómentes lebonyolítását kívánják a színpadtól — föltöbb unalmas... Tehát mindenképp problematikus értékű darab... Színház a színházról, játék a játékról... Egy a saját köréből kivetkőző dráma... A klaszszikus dráma-tudat viviszekciós eljárás alatt... Metafizika a sugályokról, a kulisszákra és a színész apperceptációs orgánumairól... Még általánosabban: a világegyetem színházzá proklamálása.

2.

A darab tartalma nagyon egyszerű. A színpadon a hamisan értelmezett világ egy sablonos szerelmi drámájának próbája folyik. Ezen keresztül mondja el a szerző milyen hazugok a formáink. A költészet teljesen elfejlődött az élettől. Próbá közben azután hat gyászba öltözött, kísértetiesen lebegő figura vonul fel a színen, váratlanul. Hatan az életükkel. A próbákat vezető igazgató tiltakozik. Nem ér rá velük foglalkozni! A gyászosan lebegők azonban előadják, hogy ők egy szerzőt keresnek, aki kikerekíti, lezárja, értelmet és így örökkévalóságot ad az életüknek. A színészek kinevetik a gyászos figurákat. Egyedül az igazgatót ragadja meg a különös beszéd. Édeklí a hat ember sorsa. Sőt belemegy abba, hogy megcsinálja szerepsorsukkal a drámát. Megelevenül tehát a hat szerep élete. Egy tipikusan naturalista problematikájú családi kép... Ebbe az életbe állandóan belejátszik a színészek iróniája és érdeklődése: — azoké az embereké, akik a színpad megszokott formáival értik, értelmezik és ábrázolják a valóságát. Ezekben a pillanatokban hangzik föl a darab szándéka és értelme...

3.

Az emberi létezésnek egyik formája — mondja a pirandellói Görög — a szerep. Ebben a szereplésben nincs meg az a drámai vétség, amit a költészet konstruál, hogy az emberi sors tragikus kimenetelét megokolja. A szerepeknek nincs vétkük, illetve csak az, hogy konvenciókon keresztül tartoznak egymáshoz. Az emberi relációk tragédiát termelő tényezők — ez a pirandellói szemlélet magja. Mindannyian tragikus összeütközésekben élünk; mindannyian tragédiák felé megyünk. „Bennünk van a dráma. Mi magunk vagyunk a dráma.“ Az ember mindig szerepekben mutatkozik, tekintet nélkül arra, hogy hogyan él. „A szerep örök.“ A szerep így mindenképp baj és ellenmondás az ember számára. Egyik szerep sem igazi otthon. Bármelyikben él az ember, tragikussá lesz, szerencsétlenné... ha rácszmél. Ebben a rácszmélésben történik meg az összeütközés a metafizikai tisztaság — ami után mindig vágyódik az ember — és a szerep-lét, a valóság között. A metafizikai tisztaság — az élet szükségszerűen rossz formái miatt — viszont megvalósíthatatlan. Nincs kiút és nincs menekvés, illetve

csak egy: — nem eszmélni és nem tudni világos tudattal az életről, hanem élni szabadon a tudat tragédiára eszméltető ellenőrzése nélkül. Ez az a gondolatmenet, amelynek sinjein szaladgál a darab ötlet-tartalma és eszmevilága. Egy új pantragizmus kinyilvánítása ez. Mélyebb és sötétebb a Hebbelénél. Jobb nem érteni!... Helyesebb rossznak tartani, mint egészen világosan látni azt, amiről beszél... Olyan rettentő igaza van, hogy igazáról kötelet lehetne írni...

4.

A színház nagy ambícióval mutatta be a darabot. Izsáky Margit, Laczkó Aranka, Miklóssy Mar-

git, Forgács, Mihályffy, Kemény és Mester jó teljesítménye mellett kár, hogy a rendező egyszerű eszközökkel dolgozott. Sokat húzott a darabon. Nem stilizált a darab fantasztkumai felé. Majdnem mindent tulgyszertien értelmezett. Sőt még olyan hibát is elkövetett, hogy a darab zárószavai közt, amik az igazgató polgári nevén szólítja az egyik színészt, Diegelmannak nevezi Leöveyt. Ebből különben az is kiderül, hogy Karinty a darabot nem olaszból fordította, hanem a Reinhardt-féle rendező példányból. Berlinben u. i. a Leövey szerepét egy Diegelmann nevű színész játszotta... Nomen est omen. Gaál Gábor

Egy erdőmérnök a fakereskedő mostoha-fiának segítségével ellopta a cég kétszáz ezer lej értékű fáját

(Cluj-Kolozsvár, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári sziguranca főnök-helyettese, Vlad szigurancai inspektor egy rendkívül érdekes és páratlanul álló bűnügyben vezette be a nyomozást. Néhány héttel ezelőtt a Gáll és társa kolozsvári cég feljelentést tett a sziguranca inspertertel tettesek ellen, akik ki nem derített körülmények között egy, a cég címére Abrudbánya állomáson feladott faszállítmányból mintegy 700 ezer lej értékű fát elloptak.

Vlad vezérfelügyelő-helyettes Bindea és Ieonar komiszárok segítségével azonnal bevezette a nyomozást, amely néhány heti munka után eredménnyel végződött. Sikertült ugyanis megállapítani, hogy az óriási famennyiséget

az egyik üzlettulajdonos, Gáll József mostoha fia: Sánta Ignác lopta el Sófalvi abrudbányai erdőmérnök asszisztálása mellett. Sófalvi és Sánta a fát egy agyafurt trükk segítségével lekapcsolták a szállítmányból és meglehetősen olcsó árak mellett a környéki kereskedőknél és magánosoknál értékesítették.

A nyomozás eredménye alapján Vlad inspektor elrendelte Sófalvi mérnök és Sánta Ignác letartóztatását. A letartóztatottak kihallgatásuk alkalmával beismerték a lopást. Több büntársuk segédkezett a famennyiség elszállításánál, akik ellen szintén bevezette a vizsgálatot a sziguranca. A vizsgálat még folyik és további érdekes részleteket ígér a nagyszabású lopásra vonatkozólag. Ujabb letartóztatások várhatók.

Megkezdődött a fegyveres harc a kantoni csapatok két szárnya között

Oroszország újra háborus hurokat penget

(London, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszabb stagnálás után a kantoni események ismét érdekes fordulathoz érkeztek. A kettészakadt kantoni nacionalisták egymással szemben álló tábora most már formális harci alakulatban kezdte meg egymás ellen a támadást s így beállott Kanton hadszínterein a tényleges polgárháború. A legújabb nankingi jelentések szerint a pakau kerületben az utóbbi tíz napon kétezer orosz és hétezer főnyi, az első nankingi kormányhoz hű kantoni sereg áttörte a nankingi védővonalat és megszállotta a várost. Az előnyomulás következtében Csan-Kai-Sek tábornok csapatai kénytelenek voltak kilencmérföldnyire visszavonulni.

Ezzel az aktív haditényvel egyidejűleg Moszkvában Voriszilov hadügyi népbiztos egyik beszédében a szovjet-hadsereg nagy fejlődéséről számolt be, majd szükségesnek tartotta kijelenteni, hogy Oroszország teljesen felkészült a háborúra, amelynek kitörése hajszálon függ. Ebben a kijelentésben lehetetlen fel nem ismerni a kantoni eseményekkel való összefüggést és azt az elszántságot, amely Szovjetországot a keleti eseményekkel kapcsolatban komoly beavatkozásra kényszerítik. A hadügyi népbiztos egyben bejelentette, hogy Pétervár és Kíev városok részére elhárító berendezéseket kell építeni a repülők támadásai ellen.

London, április 29. Az angol minisztertanács tegnap a kínai helyzettel foglalkozott. A „Daily Telegraph“ szerint valószínű, hogy az angol

csapatok rövidesen megszállják a márciusban kiűrt hankau angol koncessziós területet. Nincs kizárva, hogy Anglia szükség esetén fegyveresen is beavatkozik és fegyveres beavatkozás szankciójaképpen felrobbantja a hankau katonai arzenált.

Peking, április 29. A szovjetkövetésen lefoglalt iratokból újabb kiderült, hogy a szovjet Feng-Ju-Hsiang tábornoknak az első kantoni kormány által Csan-Kai-Sek helyébe kinevezett fővezérnek nagymennyiségű fegyvert és tizenkétféle aranyrubelt küldött támogatásul, sőt a pekingi orosz katonai attasé fedezetével Kantonba is fegyvereket szállított.

* **Goldene Kette**, Perez világhírű drámája 60 lejért kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Törvényesen elrendelték,

hogy minden üzembent mentőszekrény álljon készen.

Mentő-szekrényeket

legolcsóbban szállít.

Rózsa M. drogeriája

Cluj. Főter 26. szám

Kérje mindenütt

az alanti címkével ellátott, kiváló minőségű, közkedvelt valódi

„FAMILIA“
kenyeret

„FAMILIA“
paine SPECIAL kenyér
édes (élesztős)

Telefon 7-50.

„FAMILIA“
paine de casa
házi kenyér
kovászos

Ki gyermekét szereti, valódi Höfer hintőport, krémet, szappant használ

a s
hat

Nagyromániai
képviselő és
Fiókok: Buc
Boulevard ala
Kapható m
ingyen és bér
séggel, vételk
letfizetésre

Titkos
A

Berlin, április
azt a szenzációs é
lini és Chamberlain
vornoban titkos eg
szabályozza Anglia
dését a Földközi t
elismeri Olaszország

Konfliktus eset
gol flotta eg

Ha ennek az egyez
is megerősítik, ké
európai külpolitiká
sabb és idegesebb
Ez az egyezmény a
teljesen Anglia hat
nyílt protektort k
számára, amelyek
vonatkoznak. Ezzel

Ujság

(Oradea-Nagyvá
tudósítójától.) Nagy
különös és rejtelm
amelynek nyitjára
gok sem tudnak rá
Még e hónap e
„Banca Dacia“ borít
tek egy pénzeslevele
huszonkétezer és ny
A cím így szólott: „
Str. Lipsani 29, II

Amikor Bukarest
a pénzeslevelet, a k
a bankot, amely neu
házban nem volt felt
háznak csak egy em
fővárosban nem ism

A postán arra g
címezés és hosszabb a
végül a „Casa Mun
kedve nézték a levele
Daciaival“ nem állott
tetésben, mégis átvét
ekkor legnagyobb m
magyar újságpapíros
láltak benne. A „pé
és száz lejes nagyság
simultak egymásra, n
préselve.

A CFR mellett
haladéktalanul bejele
a rendőrségen. Inne
váradi postára és a vá
ma délelőtt beidéztek
Reményi Gézát. Az
téket és nyomban

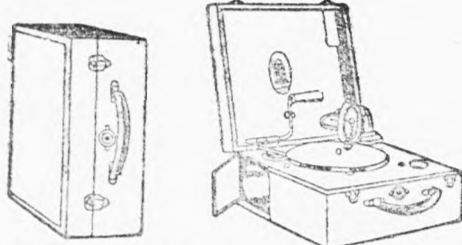
„ODEON” új beszélőgépek

a sport, utazás és otthon számára. Hanghatás! Tökéletesség. A legjobb ezen a téren.

Nagyromániai Vezérképviselet és raktár **ODEON**-művek Bucuresti 79 Calea Victoriei 79. vis-a-vis Biserica alba. —

Fiókok: Bucuresti, Bulv. Elisabeta No 1. (Grand Hotel Boulevard alatt). — Cernauti, Russische Casse No 11.

Kapható minden jobb szaküzletben. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Bemutatás legnagyobb készséggel, vételkényszer nélkül. — **Kaphatók részletfizetésre is.**

Titkos egyezmény jött létre Livornóban Anglia és Olaszország között

Montenegróban katonai forradalom tört ki

Berlin, április 29. A „Vossische Zeitung” azt a szenzációs értesítést közli, hogy Mussolini és Chamberlain angol külügyminiszter Livornóban titkos egyezményt írtak alá, amely szabályozza Anglia és Olaszország együttműködését a Földközi tenger keleti partvidékén és elismeri Olaszország balkáni aspirációit.

Konfliktus esetén az olasz és az angol flotta együttesen fog operálni.

Ha ennek az egyezménynek híré hivatalosan is megerősítik, kétségtelen, hogy az egész európai külpolitikában az eddiginél is súlyosabb és idegesebb atmoszféra fog teremődni. Ez az egyezmény azt jelenti, hogy Olaszország teljesen Anglia hatáskörébe kerül és Angliában nyílt protektort kap imperialista törekvései számára, amelyek különösképen a Balkánra vonatkoznak. Ezzel a ténnyel szemben Francia-

ország semmiesetre sem fog közönyös maradni s még közelebbi vonatkozásokat fog keresni Németországgal és főleg Oroszországgal. Ez az egyezmény siettetni fogja Jugoszlávia török és orosz orientációját is s nem lehetetlen, hogy a Balkánon is rövidesen új megosztások okává lesz.

Hogy Olaszország korántsem adta fel balkáni aspirációit és ügynökei útján máris megkezdte a bomlasztást, azt a tiráni jelentés is megerősíti,

mely szerint Montenegróban a tisztek vezetésével a szerbek ellen forradalom tört ki

és nemzeti bizottság alakult, amely a Népszövetséghez felhívást intéz, hangsúlyozva, hogy nem fogadja el a szerb hadsereg által végrehajtott annexiót és ragaszkodik egykori függetlenségéhez.

Ujságpapirost küldtek egy 22.800 lejes pénzeslevélben

Egy rossz áprilisi tréfa

(Oradea-Nagyvárad, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyváradai pénzügyi körökben különös és rejtélyes szenzációról beszélnek, amelynek nyitjára egyelőre a nyomozó hatóságok sem tudnak rájönni.

Még e hónap elején a váradai postán a „Banca Dacia” borítékjában Bukarestbe küldtek egy pénzeslevelet, amelynek tartalmaként huszonkétezer és nyolcszáz lej volt megjelölve. A cím így szólt: Casa Manii, Bucuresti, Str. Lipsicani 29. III. 2.

Amikor Bukarestben ki akarták kézbesíteni a pénzeslevelet, a kézbesítő hiába kereste ezt a bankot, amely nemcsak, hogy a megjelölt házban nem volt feltalálható (a kuszonkilences házban csak egy emelete van), de az egész fővárosban nem ismertek ilyen nevű bankot.

A postán arra gondoltak, hátha téves a címzés és hosszabb adminisztrációs eljárás után végül a „Casa Munciihoz” vitték, ahol két-két nézték a levelet, mert a váradai „Banca Daciaival” nem állott ez a pénzintézet összeköttetésben, mégis átvették és fenbontották. És ekkor legnagyobb meglepetésükre pénz helyett magyar ujságpapiros harminckilenc darabját találtak benne. A „pénzdarabok” pontosan ezer és száz lejes nagyságra voltak szelve és úgy simulnak egymásra, mintha össze lettek volna préselve.

A CFR mellett működő „Casa muncii” haladéktalanul bejelentette esetét a postán és a rendőrségen. Innen került vissza a levél a váradai postára és a váradai vizsgálóbíróhoz, ahová ma délelőtt beidézték a bank igazgatóját, dr. Reményi Gézárt. Az igazgató megnézte a borítékot és nyomban konstata, hogy a bank

egyik tisztviselője követhette el nyilván április elején, de lehet, hogy a bank megbosszantására a postát és a bukaresti bankot ok nélkül zaklató ostobaságot.

A vizsgálóbíró hatóságok félrevezetése címén megindította az eljárást.

Raktáron levő

Kalapok

teljes kiárusítása megkezdődött.

Mutatványárak:

Gyukits kalap	650—750
Nyulszór	450—550
Loden kalap	100—180
Gyapju kalap	200—350

Weisz Siegfried

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10.
(volt Wesselényi-u.)

Hirdessen az Uj Keletben

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Fetelés szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

Szidra: Kódosim
Ujhöld kihirdetés
5887. Niszán 28.
1927. április 30.

— Balcicba megy üdülni a királyi pár. Bukarestből jelentik: Mária királyné szombat este Balcicba utazik. Ezzel kapcsolatban hire jár, hogy az uralkodó szintén Balcicba fog menni üdülni. Konstancáig vonattal utazik, onnan hajóval. A király egészségi állapota napról-napra javul.

— Averescu tábornok kitüntetés. Bukarestből jelentik: A király Averescu tábornok, miniszterelnököt a Károly-király-rend nagykeresztjével tüntette ki.

— Goldis távollétében Cudalbu igazságügyminiszter vette át a kultuszjárca vezetését. Bukarestből jelentik: A konkordátum aláírása ügyében Rómában tartózkodó Goldis miniszter távollétében Cudalbu igazságügyminiszter vette át a kultuszminisztérium vezetését.

— Adomány. Lévy Emanuel (Seica-Mare) száz lejt küldött az Uj Keletben közölt inséget szenvedő asszony javára. Az összeget rendeltési helyére juttatjuk.

— Nittit megfosztották állampolgárságától. Londonból jelentik: Római jelentés szerint az állam védelméről szóló törvény alapján Nitti volt miniszterelnököt megfosztják olasz állampolgárságától a belgrádi „Vreme” című lapban megjelent nyilatkozata következtében.

— Figyelmeztetés! A naszói tüzkárosultak figyelmeztetik a közönséget, hogy csak olyan adománygyűjtőknek adjanak, akik a naszói hatóságok és a naszói hitközség igazoló levelével rendelkeznek.

— Csernoch hercegprímás állapota rosszabbodott. Budapestről jelentik: „A Est” jelentése szerint a San-Remóban tartózkodó Csernoch János hercegprímás állapotában újabb rosszabbodás állott be. A hercegprímás állandóan ágyban fekszik és igen magas láza van.

— Jobboldali puccsot leplezett le a berlini rendőrség. Berlinből jelentik: A „Vossische Zeitung” jelentése szerint a berlini politikai rendőrség egy friedrichstrassei katonai felszerelési üzletben két kocsirakomány töltenyt és municiót foglalt le. A rendőrséget napok előtt figyelmeztették, hogy a Stahlhelm-szervezet berlini kongresszusa alkalmával jobboldali körök puccsot terveznek a köztársaság ellen. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a lefoglalt munició ebből a célból volt felhalmozva.

Május végén tartja alakuló közgyűlését az „Aurul”-ékszerár-gyár. Megirtuk, hogy kolozsvári ékszerészeti akciót indítottak egy ékszerár-gyár létesítésére, amely feleslegessé tenné a behozatalt és önköltségi áron fogja áruval ellátni a részvénytársaság tagjait. Az eredeti elgondolástól eltérően, a gyár alapításában kivülálló is résztvesznek. A részvényjegyzés teljes lendülettel folyik, úgy, hogy az „Aurul” valószínűleg május végén, vagy június elején megtartja alakuló közgyűlését.

Urológia-, vese-, hólyag- és végbélbetegeknél a természetes „Ferenc József” keserűviz, gyorsan csökkenti a székelési zavarokat. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József viz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben.

A naszódi tűzkárosultaknak 60 százaléka zsidó

A tűzkárnak még egyharmadrésze sem volt biztosítva

(Násaud-Naszód, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Részletesen beszámolt már annak idején az Uj Kelet arról a borzalmas tűzkatasztrófáról, amely Naszód városában rengeteg családot tett hajléktalanná. A szamosmenti kis városkában a napokban fejezték be a tűzkárosultak összeírását. Az eredmény nemzetiségek szerint a következő: 60 százalékban zsidók, 35 százalékban románok és 5 százalékban magyarok veszítették el minden vagyonukat. A tűzkár harminczszázaléka biztosítás útján megtérül. A házak legnagyobb része azonban nem volt biztosítva. Eklatáns példa erre Liebermann szabó esete. Házának értéke másfélmillió lejre tehető, de csak 330 ezer lejre volt biztosítva.

Mint ismeretes, Naszód polgármesterének és rendőrfőnökének kezdeményezéséből, a vidéken széleskörű gyűjtést rendeztek a szűkölködők gyors felségélyezésére. Az önkéntes adományokból nemzetiségre való különbség nélkül részesül-

tek. A hatóságok részéről egyébként intervenció történt abban az irányban is, hogy a kormány sürgősen utaljon ki egy nagyobb összeget a tűzkárosultak felségélyezésére.

A tűz keletkezésének körülményeire már a legteljesebb világosságot derítette a hatóság. Ismételt kihallgatták Muresan pékmestert, akinek házából a tűzveszedelem kiindult. Muresan pékmester testileg, lelkileg megtörve állott a rendőrség előtt. A rendőrfőnök kérdésére többet nem tudott mondani, mint amit a vizsgálat is megállapított. A lakásában levő konyhakemence falában levő csőben egy befalazott mestergerenda volt, amely már hetek óta izzott, azonban levegőhöz nem jutván, nem lobbanhatott lángra. Csupán az óriási orkán, amely a kritikus nap délutánján végigszállított Naszód városán, lobbantotta lángra a gerendát. (D. L.)

Megállapították a nemzetközi gazdasági konferencia napirendjét

(Bern, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetközi gazdasági konferencia előkészítő munkálatai már befejeződtek s most már bizonyos, hogy azon a világon minden állama, még azok is, amelyek a Népszövetségnek nem tagjai, részt fognak venni. A konferencia napirendje két részre oszlik. Az első rész általános jellegű és főként arra irányul, hogy a jelenlegi gazdasági helyzet megvizsgálása után megállapítja a legjobb eszközöket, amelyekkel a gazdasági nehézségeket meg lehet oldani és a konfliktusokat el lehet kerülni. A második csoportban három speciális kérdés van. A kereskedelem, az ipar és a földművelés kérdése. A kereskedelmi csoport a szabadkereskedelemmel, a vámtarifával, a kereskedelmi szerződésekkel és azokkal a közvetett eszközökkel foglalkozik, amelyekkel a kereskedelmet és a nemzetközi hajózást védeni lehet. Végül ez a csoport foglalkozni fog a vásárlóképeségnek a

nemzetközi kereskedelemre való káros befolyásával. Az ipari csoport főként a nemzetközi ipari konvenciókkal foglalkozik, a földművelési csoport pedig nemzetközi agrárakciókkal és a termelők és fogyasztók közötti viszonytal, végül a különböző kooperatív szervezetekkel foglalkozik. A pénzügyi kérdéseket mind a három csoport közösen tárgyalja, amennyiben ezek a gazdasági kérdéseket érintik.

Prága, április 29. A nemzetközi gazdasági konferencia csehszlovák küldöttsége május hó 2-án utazik Genfbe. A delegáció tagjai Polacek mérnök, Hodács dr., a gyáripari szövetség vezértitkára és Stodola Kornél szenátor, a pozsonyi kereskedelmi és ipari tanács elnöke. Kiséretükben utazik Hurban dr. miniszteri tanácsos, Klindera mérnök és Spayerl képviselő, akik a szakértői értekezleteken fogják képviselni Csehszlovákiát.

— **Aki fél a saját nevéétől.** Budapestről jelentik: Érdekes beadvánnyal fordult a belügyminiszterhez Kovács István budapesti kereskedő. A kérvényben Kovács István kéri a belügyminisztert, engedje meg, hogy megmagyarosítsa nevét. A Kovács név ugyan magyar, de a sok névcsere folytán annyi kellemetlensége van, hogy kénytelen nevet változtatni. Eddig ugyanis hetvenkét esetben előállították, többször inzultáltak, őrizetbe vették, miután nemcsak a neve, de születésének éve és napja is megegyezett a Budapestben lakó több ezer Kovács István egyikével. A kérvényező végül annak a reményességének ad kifejezést, hogy a belügyminiszter teljesíti szegény Kovács István kívánságát, annál is inkább, mert becsületes munkaszerető ember, aki névcsere miatt állandóan zaklatásoknak van kitéve, úgyhogy már megunta az életét miattuk. Kovács István kéri, Kőfalvi vagy Kővári névre a neve megváltoztatását.

— **Eljegyzés.** Goldberger Lilly Királyháza Csehszlovákia és Popper Géza Oradea jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Fried Lilly Cehul Silvaniei és Pécsi Dezső** Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Hirsch Ilkát Ludesul de Mures-ről** eljegyezte Feuerstein Mózes Clujról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ostromállapot az olasz-jugoszláv határon.** Rómából jelentik: A jugoszláv határ mentén Fiume és Tarvis között kihirdették az ostromállapotot.

— **Orvosi hír.** Dr. Engelberg Oszkár belgyógyász, röntgenológus, volt belklinikai orvos, a „Nerva” szanatórium intézeti főorvosa, rendel 2—5-ig, Fötér 5 szám alatt.

— **Ma este 8^{1/2} órakor Tera Gersin, Wojticky Elvira és Stefanidesz Ili** (Ligeti növénydekei) szenzációsan sikerült estjüket a katolikus gimnázium disztermében megismétlik.

— **Halálozás.** Tegnap meghalt Nagyváradon huszonhétéves korában London Lajos, a Zsidó Nemzeti Szövetség választmányi tagjának felesége. Pénteken délután temették nagy részvétellel.

* **„Az Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltóbank, Cluj,** értesíti tisztelt ügyfeleit, hogy a takarékbetétek kamatlábát május 1-től 2 százalékkal leszállítja.

— **Nagyarányu építkezési család Budapest.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosban hetek óta építik a hengermalom-utcai elektromosműveket. Rájöttek, hogy a cementkeverés nem olyan arányban történik, ahogy kellene. Skulptúr fővárosi mérnök cementhordó munkásnak öltözve figyelte, majd leleplezte a csalást. A vizsgálat megindult.

Megjelent az amerikai **Royal írógépnek egy-váltós portabelje.**

Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépvalalatoknál

Legujabb divatlapok

kaphatók a Bernát papírosáruházban, Cluj. Fötér

A Cionista Világszervezet, amelynek energiája a zsidó tömegek aktív felsorakozásából tevődik össze, évről-évre seregszemlét tart és számbavesz mindenkit, aki a zsidó nép élő organizmusának részese és aki a zsidó nép fenmaradásának hitét magáénak vallja. Ennek a seregszemlének eszköze a sékel, a zsidó néphez való tartozás aktív szimbóluma.

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÜDESEGÉT FOKOZNI ÉS MEGŐRIZNI KIZÁRÓLAG A FELÜLMULHATATLAN

PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE

EAUX DE COLOGNE ÉS HASZNÁLATA UTÁN LEHET **LADY** ILLATSZER

ZALESKI

a hirneves baritonista

közkívánatra meghosszabbította vendégszereplését és a következő három előadáson fog fellépni, melyet az Opera igazgatósága leszállított helyárrakkal tart meg.

Május 2-án a Faust Meffistójában.

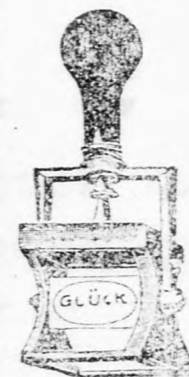
Május 4-én a Carmen Escamilojában.

Május 6-án az Aida király szerepében.

Jegyek mindhárom előadásra már kaphatók

Cakkok és monogrammok

a legutolsó divat szerint készülnek Rövid idő alatt sikerül bebizonyítani, hogy a

Glück A.
bélyegzői

és gyártmányai legjobbak, legszebbek és legolcsóbbak. Cluj, Calea Regele Ferdinand (v. Ferencz József-ut), Szigurancával szemben

**A folyton
növekvő drágaság**

a háziasszonyokat már arra is kényszeríti, hogy a kávépótlékot jutányosan szerezzék be. — Az olcsóság valójában azonban nem az árban, hanem a kiadóságban rejlik. Éppen ebben megbízható a valódi Franck* és mivel minősége is az első helyen áll, a takarékos háziasszonyoknak őszinte öröme szolgál.

* kávédarálással.

Underwood

a világ legjobb írógépe. — Gyári lerakat Révész Béla papírkereskedésében, Marosvásárhely

„Bren
gyerm
kocs

volt é

Kizá

Herkul
Cluj, Cal. R
Árjegyzék díjtalan.

Prima

legjutányosabban h
fatelepe, Cluj,
Telefon 1300

Budape

nemzet

vásár

Legjobb alkalom Ny
gazdasági kap

Kiállítók és látogatók
visszautazásnál érvény
utaknál pedig úgy a
nál érvényes 50%-os

Vizumment

Az összes kedvezmény
mutatásához vannak
gositások és a darab
vásárigazolványok ka

Oradea (V., A
Cluj: Kereskedelmi e
Arad, Brasov, Deva,
és Iparbazarara.

Bistrita: Laurentzi J
Carei: Brichta Miksa
Dej: Stojka László f
Diciosanmartin: Pekr
Oradea: Hala de Con
Satu-Mare: Unione I
a Patronilor di

Timisrara: Tedeschi I
Turda: Polonyi Sánd

Szölő

amerikai sima és gy
kaphatók Caspari Fr.-n
megye. Árje

Csinosan

két kül
szoba 2—3
adó, esetleg
deklódni le
né, Str. J
ut.

Alapítta

Reich B.
Kötél- és ker
Üzlet és iroda: BUL
Telefon 6-49. A

Tilott és gereb
Gazdasági
Géphajt
Malomh
Zsinegek, zsákok,

'Brennabor' gyermek kocsis

volt és marad a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Aruház
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12.

Árjegyzék díjtalan. — Vizonteladóknek nagy árkedvezmény

Prima tüzfát

legújantósbabban házhoz szállít **FISCHER** fatelep, Cluj, Piata Gării No 2.
Telefon 1300

Budapesti nemzetközi vásár

április 30- május 9. 1927.

Legjobb alkalom Nyugat- és Közép Európával új gazdasági kapcsolatok létesítésére.

Kiállítók és látogatók a C.F.R. összes vonalain a visszautazásnál érvényes 50%-os, a magyar vasutaknál pedig úgy az oda, mint a visszautazásnál érvényes 50%-os jegykedvezményt élveznek.

Vizummentes határátlépés.

Az összes kedvezmények a vásárigazolvány felmutatásához vannak kötve. — További felvilágosítások és a darabonként 150 leibe kerülő vásárigazolványok kaphatók: Budapest, Vásárhoza (V. Alkotmány-u. 8.)

- Cluj: Kereskedelmi és Iparkamara.
- Arad, Brasov, Deva, Tg.-Mures: Kereskedelmi és Iparkamara.
- Bistrita: Laurentzi János bőrgyár.
- Carei: Brichta Miksa.
- Dej: Stojka László fűszerkereskedő.
- Dicioanmartin: Pekry Sándor földbirtokos
- Oradea: Hala de Comerciul din Oradea
- Satu-Mare: Unione Industriilor de Fabrica si a Patronilor din jud. Satumare
- Timisara: Tedeschi Béla. II. Str. Dacilor 17.
- Torda: Polonyi Sándor, fűszerkereskedő

Szőlőoltványok

Amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban kaphatók Caspari Fr.-nél, Medgyesen Nagyküküllő-megyé. Árjegyzék kívánatra.

Csinosan butorozott

két külön bejárattal szoba 2-3 ur részére kiadó, esetleg ellátással. Erdéklődni lehet: Berkovitsné, Str. Jorga (v. Jókai-utca) 9.

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai

Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötélaruk
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

Közgazdaság

Tőzsde

Délelőtt szilárd volt a piac és erősen tartott áruk mellett 3255-65-ös zürichi és 822-ös londoni alapon dolgozott. Az esti órákban az irányzat ellanyhult.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3220-3230	—	—	491	3215	11033	13655	650 ¹ / ₄	1923 ¹ / ₂
Newyork	167-168	51987	51987	2553	168	57360	71010	3376 ¹ / ₂	—
London	815-817	2525 ¹ / ₂	252562	12402	819	278620	34487	16405	48578
Páris	655-675	2037	203650	—	662	2247 ¹ / ₂	2782	13260	391 ³ / ₄
Milano	900-910	2760	2760	13516	900	3055	3782	18040	531 ¹ / ₂
Prága	495-497	1540	1540	7580	499	1699	210270	—	296 ¹ / ₂
Budapest	2925-2935	9062 ¹ / ₂	9063 ³ / ₄	—	2930	—	12374	59037	—
Belgrad	—	91312	91312	—	—	1907 ¹ / ₂	12462	5948	176
Bukarest	—	327 ¹ / ₂	329	1610	—	339	447 ¹ / ₂	2175	62 ¹ / ₂
Varsó	—	5812	5812	—	1870	6410	7939	37887	—
Bécs	2350-2360	7313	731625	—	2370	8075	—	47620	—
Berlin	3970-3980	12325	12325	—	4000	13607	16828	80020	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 327¹/₂ Páris 1610, Budapest 339, Bécs 447¹/₂, Prága 2175.

Május elsején lép életbe az új forgalmi adó- és illetéktörvény. Bukarestből jelentik: Simionescu Christea pénzügyi államtitkárnál tegnap kereskedőküldöttség járt, amelynek kijelentette, hogy az új forgalmi adótörvény május elsején lép életbe. Averescu miniszterelnök és pénzügyminiszter már alá is írta azt a rendeletet, amely szerint úgy a helyegytörvény, mint a forgalmi adótörvény május elsején lép életbe.

Csehszlovákia az állatimport kiküszöbölésére gondol. Prágából jelentik: Csehszlovákia egyik legfontosabb importcikke tudvalevőleg az élőállat, hus és zsír. A külkereskedelmi statisztikák szerint 1924-ben a csehek 64427 darab ökröt, 9651 vágóbikát, 58796 tehenet, 53666 borjút és 228547 sertést, míg az 1926 évben csak 31655 darab ökröt, 1614 vágóbikát, 18683 tehenet és 23729 borjút, de 433,847 darab sertést importáltak. Két év alatt tehát a marhabehozatal erősen visszafejlődött. Ez a körülmény azt a gondolatot vetette fel kormánykörökben, hogy a cseh állattenyésztés fokozásával rövid időn belül fölöslegessé tegye az importot. A tenyésztés fokozásának előfeltételei megvannak, csak az állatok emelésével rentabilitás kellene tenni a tenyésztést.

A kolozsvári gyáriparosok elfogadták az Erdélyi Szénbánya ajánlatát a villamos centrálé ügyében. Tudvalevő, hogy annak az ajánlatnak felülvizsgálására, melyet az Erdélyi Szénbánya rt. tett a városnak az új villamos centrálé felépítésére, az UGIR kolozsvári központi szakbizottságot küldött ki, amelynek jelentését David Anton elektromérnök olvasta fel az április 10-iki közgyűlésen. A szakértői véleményt, amely technikai és ipari szempontból elfogadhatónak találta az ajánlatot, az értekezleten dr. Farkas Mózes, a Renner Testvérek Bőrgyár rt. vezérigazgatója elnökölt, míg előadóként dr. Manouschek-Langer Ottó főmérnök szerepelt. Böszörményi Sándor dr., Vass mérnök, Székely Viktor és mások hozzászólása után Szántó Miklós, az Erdélyi Szénbánya rt. vezérigazgatója az összes részletekre kiterjedően ismertette a vállalat ajánlatát. Az értekezlet erre egyhangulag állást foglalt az Erdélyi Szénbánya ajánlata mellett, amely az adott

helyzetben a villamos árammal való kellő ellátás kérdését a leggyorsabban és a fogyasztóközönségre is igen előnyösen oldja meg.

Románia külkereskedelme Palesztinával. Palesztina kormánya nemrégiben tette közzé jelentését az ország külkereskedelmi helyzetéről. A jelentésből kitűnik, hogy Palesztina igen élénk kereskedelmi relációkat tart fenn Romániával, ahonnan főleg fa és déli gyümölcsöt exportál Románia részére. A múltévi külkereskedelmi mérleg egyébként így alakul: Import: 6,434.945 egyiptomi font, export 1,275,625 egyiptomi font. Ezzel szemben az 1925. évi importált áruk összege 7,338,491 egyiptomi fontot tett ki, míg az export 319,641 fontra rugott. A statisztikában Románia 1926-ban 207 ezer font importtal szerepel, amely az előző évi román bevételhez képest lényeges csökkenést mutat, mert 1925-ben a Romániából importált áruk összege közel 320 ezer egyiptomi fontot tett ki. A román és általában az ország importjának csökkenése szorosan összefügg a gazdasági krízissel, amely Palesztina kereskedelmét az elmúlt évben olyan súlyos próbára tette, de amely a jelentés szerint ismét a normalizálódás felé halad.

Vasárnap már aláírják a román-olasz kereskedelmi egyezményt. Rómából jelentik: A román-olasz kereskedelmi egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások sikeresen befejeződtek. Szombaton tartja utolsó ülését a vegyesbizottság, hogy végleges formába öntse a megállapodás tervezetét. Vasárnap ünnepélyes ülés lesz, amely alkalommal valószínűleg alá is írják az egyezményt. A román delegáció a jövő hét közepén fog hazaérkezni Olaszországból.

Az Angol-Magyar Bank megszüntette a pozsonyi Kereskedelmi és Hitelbanknál volt érdekelttségét. Pozsonyból jelentik: A pozsonyi Leszámitoló és Közgazdasági Bank, amely csak nemrégiben olvasztotta magába a Fabankot, affiliálta a Pozsonyi Kereskedelmi és Hitelbankot is, amelynél az Angol-Magyar Bank negyven százalék erejéig érdekelt volt. Ezt az érdekeltséget most a Leszámitoló és Közgazdasági Bank vette át és ezzel a Pozsonyi Kereskedelmi és Hitelbank a Leszámitoló és Közgazdasági Bank affiliált intézetévé vált, amely kizárólag gabonaüzleteket fog ezután lebonyolítani.

Előnyös fizetési feltételek mellett

vásárolhat

WEISS ELEK

áruházában, Cluj, Deák Ferenc-u. 14.

Nagy választék női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben. - Olcsó szabott árak. - Előnyös fizetési feltételek

SPORT

A Haggibbor Marosvásárhelyen

A Haggibbor első csapata vasárnap Marosvásárhelyen vendégszerepel, ahol a Maros SC lesz az ellenfele. Marosvásárhelyi sportéletét egy-két évi stagnálás után jelentős fejlődést mutatott fel ebben az esztendőben és mint a RMS elmúlt vasárnapi és hétfői mérkőzései bizonyítják, a marosvásárhelyi csapatok, úgy a Maros, mint az MSE tekintélyes játékerőt képviselnek.

A legerősebb vásárhelyi együttes természetesen a Maros, amely a volt MTK, a marosvásárhelyi vasutascsapat és a Muresul játékosaiából rekrutálódik. A Haggibbor a momentán rendelkezésére álló legjobb csapattal utazik le vasárnap Marosvásárhelyre, ahol a következő játékosok fogják a kolozsvári zsidó csapat színeit képviselni: Rosenfeld, Pollák, Braun, Ordentlich, Edelstein, Noé, Hamlet, Fahn, Glanzmann II., Farkas, Reményi, Rosenfeld II., Hegedüs.

Kolozsvár vasárnapi sportprogramja. Vasárnap bajnoki mérkőzések kerülnek Kolozsváron lebonyolításra. Eredetileg a Kinizsi volt programba iktatva, de a temesvári csapat feltevéleit az adott körülmények között nem tudták teljesíteni a kolozsvári sportegyesületek. Ilyenformán folytatják a bajnoki mérkőzéseket s a sorsolás értelmében az Universitatea—Victoria és a CFR—RMS csapatai találkoznak egymással. Az Universitatea előreláthatólag győzedelmeskedni fog a Victoria fölött, amennyiben pedig a RMS is legyőzné a vasutasokat, úgy a kék-sárgáknak is beleszólásuk lesz a bajnokság végső küzdelmeibe.

Kolozsvári sportember sportsiekrei Amerikában. A Haggibbor rajongói még emlékezni fognak Schwartz Sándorra, a Haggibbor ifjúsági csapatának volt kapuvédőjére, aki néhány évvel ezelőtt Amerikába vándorolt ki. Amint egy, a szerkesztőségünkhöz intézett levélben írja, Schwartz Sándor Newyorkban letette a futball-bíró vizsgát s amint a kolozsvári Haggibbor bírója, nemzetközi mérkőzéseket vezet a newyorki futball-pályákon. A kitűnő sportember megemlíti még levélben, hogy a Brooklyn Wanderers csatársorsa legutóbbi mérkőzésén az uruguayi bajnokcsapat ellen a következő összeállításban játszott: Haár, Eisenhoffer, Sedlacek, Syell és Nelson. Eszerint Nemes és Konrád II. csak tartalékként szerepelnek a Brooklyn csatársorban. Nemes önző játéka miatt nem kedvelik az amerikaiak és valószínű, hogy szerződését nem fogják meghosszabbítani.

A kolozsvárkerületi vivóbajnokságok. Az idei kerületi vivóbajnokságok folyó évi május 8-án a Gh. Baritru vivóteremben kerülnek lebonyolításra a következő programmal: 1. Junior törverseny, 2. Junior kardverseny, 3. Női verseny törrel, 4. Senior kezdők, törverseny, 5. Senior kezdők, kardverseny, 6. Senior haladók, kardverseny, 7. Senior haladók, törverseny. Mindazok, akik ezen versenyeken résztvenni óhajtanak, kéretnek, hogy benevezési díjukat 100 lej, mindkét fegyvernemben 160 lej Chifor János rendőrigazgatóhoz legkésőbb folyó évi május hó 5-ig juttassák el, mert későbbi benevezések nem vétetnek figyelembe.

Azonnal hához szállít legolcsóbb **prima tüzfát** ölként, vagy apritva **Fagyapótyár, v. GRÜN fatelep** Telefon 10.

Figyelem! Hölgyek és urak! Harisnyák és mindenféle rövid- árúk a legolcsóbban Barabás & Co

cégnél szerezhetők be. — Calea Regele Ferdinand (volt Szigethy hentesüzlet)

Női pamutharisnya	L. 29-től feljebb
Női flohrharisnya	L. 63-tól
Férfi pamutharisnya	L. 19-től
Férfi flohrharisnya	L. 65-től
Gyermekharisnya	L. 20-től

**Allandóan nagy raktár D. M. C. árúkból!
Angro és Endotail osztály!**

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Az ügyvéd és férje. A párisi színházi szezon nagy szenzációja Verneuil új darabjának a Maitre Bolbec et son mari-nak a bemutatása volt. A francia sajtónak egyhangú volt a véleménye, hogy évek óta nem adtak ennél szellemesebb, ötletesebb, mulatságosabb és finomabb darabot. A hamisítatlan gall szellem valóságos szikrázik ebben az újdonságban, amelyet Budapesten „Az ügyvéd és férje” címen mutattak be. A budapesti sajtó is azt konstata, hogy a darab az idei évad legbrilliansabb újdonsága. A Belvárosi színházban, ahol a darabot esténként játsszák, hetekkel előbb nincs jegy. Évek óta a legnagyobb kasszasiker. A kolozsvári színház súlyt helyezett arra, hogy mielőtt az idei, újdonságokban gazdag szezonot bezárja, ezt a francia újdonságot még bemutatassa a közönségnek. A jövő héten lesz Az ügyvéd és férje bemutatás előadása Poór Livel, Marsi Gizival, Székelyhidy Adriennel, Forgács Sándorral, Kemény Lászlóval, Mihályfival Hoykóval a főszerepekben.

Bucsfellépések. Az idei évad „ugynevezett” „bucsfellépései” szombaton este kezdődnek. Szombaton 8 órakor a Cirkuszhercegnő-t adják a Karácsonyi III bucsufellépésül. Vasárnap este Lengyel Irén bucsuzik a Csókos asszony-ban, hétfőn Tolnay Andort fogja bucsuztatni a kolozsvári közönség az Akácavirág-ban s bucsufellépések sorát kedden este Neményi Lili, Ihász Aladár és Leövey Leó együttes bucsufellépése zárja be, amikor a Dolly kerül színre.

A Békeffy-kabaré. Óriási az érdeklődés a budapesti Békeffy-kabaré fellépései iránt. Budapest leghíresebb kabaré-társulata három estén át lesz vendége a magyar színháznak s mind a három estén más-más műsort fognak bemutatni. Első előadás: Vasárnap 6 órakor. Második előadás: Hétfőn este 10 $\frac{1}{2}$ órakor. Harmadik előadás: Kedden este 10 $\frac{1}{2}$ órakor. Jegyekről a rendkívüli érdeklődésre való tekintettel tanácsos előre gondoskodni.

A Román Opera műsora

Vasárnap: Iarcosbál (Zaleski felléptével).

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Heti műsor

Szombat 3 órakor: Te csak pipálj Ladányi! (Utolsó ifjúsági előadás, igen olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart dr. Kiss Ernő. Sorozat 393.)
Szombaton 8-kor: Cirkuszhercegnő (Karácsonyi bucsufellépése. Rendes helyárak. Sorozat 395.)
Szombaton 9 órakor: Cirkuszhercegnő. (Karácsonyi III bucsufellépésével. Rndes helyárakkal. Sor. 395.)
Vasárnap fél 3 órakor: A biboruhás asszony. (Operette újdonság 3-szor. Rendes helyárakkal. Sorozat 395.)
Vasárnap 6 órakor: A budapesti Békeffy-kabaré teljes társulatának fellépése. (Kabaréújdonságok: Vigjátékok, tréfák, magánszámok. Sorozat 397.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Csókos asszony. (Lengyel Irén bucsufellépésével. Sorozat 398.)
Hétfő fél 8 órakor: Akácavirág. (Tolnay Andor bucsufellépésével. Sorozat 399.)
Hétfő fél 11 órakor: A Békeffy-kabaré második estéje teljesen más műsorral. Sorozat 400.)
Kedd fél 8 órakor: Dolly. (Neményi Lili, Ihász Aladár, Leövey Leó bucsufellépése. Sorozat 401.)
Keod fél 11 órakor: A Békeffy-kabaré utolsó estéje, teljesen más műsorral. Sorozat 402.)

Megérkeztek a leg-
szébb tavaszi
**Hölgyeim kalap-
újdonságok**
Cluj, Cal. Reg.
Ferdinand 3 sz.
(Wesselényi u.)
MOSKOVITS-salonba Hátul az udvar
ban. Átalakítások legizlésebben olcsón készülnek

Hirdessen az Uj Keletben

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

T. Hölgyek!

Modern bubi transformációk, Postiche frizek felelőség mellett a legolcsóbban és legelkiesmeretesebben nálam szerezhetők be Tartós villanyos ondolálás, amelynek tartósságáért 6—7 hónapig felelek. Párisból kitüntetve hajfestéseti téren. Minden színben, fejsmerhetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókák köleszítése.

Május 1-ére kiadó különbejárati féregmentes burtozott parkettes szoba két úriembernek. — Cim Tudor Vladimirescu 16/a. 2625

A közönség tudomására hozom, hogy Máramaros-szigeten levő **ארט. כשר** vendéglőmet Bogdan Voda utról Dorobantilor (Magyar)-utca 31-a áthelyeztem. Vendéglőmben abo-nensek felvételnek, valamint esküvőket is vállalom. Kitűnő házikoszt. — Olcsó árak. **Jurovics Lázár** 2560

Értesítjük a nagyérdemű utazó közönséget, hogy **Sibiu. Reisporgasse** (Str. Avram Ianku) 41. szám alatt egy minden tekintetben kielégítő és modernül berendezett **כשר** éttermet nyitottunk. Szíves pártfogást kérnek a tulajdonosok. **KATZ ÉS GLÜCKMANN**

Városban ort. zsidó családnak német nyelvtudással nevelőnek ajánlkozom. Ajánlatokat a kiadó továbbítja.

Német nyelvet bíró tudmista, héber és német órákat óhajtatni. Levelek „Könyvelésben jártas” jelígre küldendők. 2626

Elzűstöt a legmagasabb napi aron vásárola

Tacâmul

ezüstáru és evőeszközugyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Jó megjelenésű, 28 éves, perfekt román-magyar könyvelő és levelező megismerkedne házasság céljából hozzáillő korú irz, urleánnyal. — Ajánlatokat „Lehetőleg benősülés” jelígen a kiadó továbbítja.

Perfekt német magyar gyors- és gépiró vagy gépirónő kerestetik László & Bergner céghez, Str. Regina Maria 18. szám.

Hajhullás

és hajkorpa ellen leg-
jobb szer az
„Egger-Petrol”
Kapható minden gyógy-
szertárban és drogue-
riában

Különbejárati egészséges szép utcai szobához kosztalt zsidó fiatalember lakótársat keresek május elsőjére, Rudolf-ut 54. 2627

**Perzsa szőnyegek-
re van szükség
sége? akkor írjon a
következő címre:
Schulhof Emilne
„ORIENT” Szővő-
művészeti Iskola
ORADEA-MARE,
Str. Episc. Ciorgo-
gariu No 14 mely
már évek óta a leg-
tökéletesebb gyapjú
és selyem perz-ák,
svéd és francia sző-
vött gobelének, első-
rangú angol gypjú
és selyem fonalak,
szőnyegtervek, sző-
vőkellékek, legelő-
nyösebb beszerzési
forrása. Vidéki ren-
delések utánvétel
gyorsan és pontos-
san eszközöltetnek.**

Előpatak (Valcele) fürdőn Unio nagyvendéglő bérlete, teljes felszereléssel eladó. Cim: Szilágyi Izidor, Marosvásárhely, Petőfi-tér 2.

A legkiválóbb

**Perless gloss-
Apretura,
Taippollitur,**

valamint minden cipész-
ipathoz szükséges vegyi
termékek a

MERCUR
készítmények.

Gyártja:
Rozák és Sámson
Cluj, Str. Regina Maria 9.
Telefon 7-49. — Kapható
minden jobb bőrüzletben

